EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 4.2.2014
COM(2014) 52 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2012. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2012. AASTAL IONISEERIVA KIIRGUSEGA TÖÖDELDUD TOIDU KOOSTISOSADE KOHTA

1. SISSEJUHATUS

Käesolev direktiivi 1999/2/EÜ artikli 7 lõike 4 kohane aruanne hõlmab ajavahemikku 2012. aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini. Aruanne hõlmab teavet, mille 27 liikmesriiki on komisjonile edastanud.

2. ÕIGUSLIK ALUS JA TAUST

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiivi 1999/2/EÜ (ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)[1] artikli 7 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid edastama komisjonile igal aastal:

– kiiritusrajatiste kontrolli tulemused, eelkõige töödeldud toidu ja toidu koostisosade liigid ja kogused ning kasutatud doosid

ning

– toote turuleviimise etapis tehtud kontrolli tulemused ja ioniseeriva kiirgusega töötlemise avastamise meetodid.

Kõnealuse direktiivi artikli 7 lõikega 4 on ette nähtud, et komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas*:

– üksikasjalikud andmed liikmesriikide heakskiidetud kiiritusrajatiste kohta ja võimalikud muudatused nende staatuses;

– aruande, mis põhineb riiklike järelevalveasutuste esitatud teabel.

Üldist teavet toiduainete kiiritamise kohta saab Euroopa Komisjoni tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi kodulehelt[2].

2.1. Kiiritusrajatised

Direktiivi 1999/2/EÜ artikli 3 lõike 2 kohaselt võib toitu ja toidu koostisosi kiiritada ainult heakskiidetud kiiritusrajatistes. ELi kiiritusrajatisi kiidavad heaks liikmesriikide pädevad ametiasutused. Artikli 7 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid komisjonile edastama oma heakskiidetud kiiritusrajatiste loetelu.

Toitu ja toidu koostisosi võib kiiritada vaid järgmiste kiirgusallikate abil:

– gammakiirgus ^{60}Co või ^{137}Cs radionukliididest;

– röntgenikiirgus, mis pärineb maksimaalselt 5MeV nominaalsel energiatasemel (maksimaalne kvantenergia) töötavast seadmest;

– beetakiirgus, mis pärineb maksimaalselt 10MeV nominaalsel energiatasemel (maksimaalne kvantenergia) töötavast seadmest.

[1] EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16.
[2] http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm

Liikmesriikide heakskiidetud kiiritusrajatise loetelu on avalikult kättesaadav, sest komisjon on selle avaldanud[3].

2.2. Kiiritatud toit ja toidu koostisosad

Euroopa Liidus on kuivatatud maitsetaimede, vürtside ja köögiviljasegude kiiritamine lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiviga 1999/3/EÜ ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta[4]. Lisaks sellele teatasid seitse liikmesriiki komisjonile, et nad hoiavad jõus teatavate toiduainete ja toidu koostisosade riiklikke lube kooskõlas direktiivi 1999/2/EÜ artikli 4 lõikega 4. Komisjon on avaldanud riiklike lubade nimekirja[5].

Kõik kiiritatud toidud, mis sisaldavad ühte või mitut toiduaine kiiritatud koostisosa, peavad olema tähistatud sõnadega „kiiritatud" või „töödeldud ioniseeriva kiirgusega". Kui kiiritatud toodet kasutatakse liittoiduaine koostisosana, lisatakse samad sõnad koostisosade loetelus selle koostisaine juurde. Pakkimata toote puhul märgitakse need sõnad koos toote nimetusega tahvlile või sildile, mis asub selle mahuti kohal või kõrval, kuhu toode on paigutatud.

Korrektse märgistamise jõustamiseks või loata toodete avastamiseks on Euroopa Standardikomitee Euroopa Komisjoni volitusel standardiseerinud mitu analüüsimeetodit.

3. KIIRITUSRAJATISTES LÄBI VIIDUD KONTROLLIMISTE TULEMUSED NING KASUTATUD DOOSID

Käesolevas aruande punktis käsitletakse kiiritusrajatiste kontrollimiste tulemusi, eelkõige töödeldud toodete liikide, koguste ja kiiritusdooside osas. Vastavalt liikmesriikide edastatud teabele kinnitasid pädevate asutuste teostatud kontrollimised, et heakskiidetud kiiritusrajatised vastavad direktiivi 1999/2/EÜ nõuetele.

Järgmistes tabelites ja joonistel on esitatud ELi liikmesriikide heakskiidetud kiiritusrajatiste 2012. aasta kontrolli tulemused, eelkõige töödeldud toidu ja toidu koostisosade liigid ja kogused ning kasutatud doosid

3.1. Kokkuvõte Euroopa Liidu kohta

Järgmises tabelis on esitatud Euroopa Liidu heakskiidetud kiiritusrajatistes ioniseeriva kiirgusega töödeldud toiduainete kogused (tonnides).

Liikmesriik	Heakskiidetud rajatiste arv	Töödeldud kogus (tonnides)
Belgia	1	5157,7
Bulgaaria	2	Toitu ei kiiritatud

[3] ELT C 265, 1.9.2012, lk 3.
[4] EÜT L 66, 13.3.1999, lk 24.
[5] ELT C 283, 24.11.2009, lk 5.

Tšehhi Vabariik	1	23,8
Saksamaa	4	125,8
Eesti	1	33,7
Hispaania	2*	326,6
Prantsusmaa	5	612,9
Itaalia	1	Toitu ei kiiritatud
Ungari	1	124,9
Madalmaad	2	1476,0
Poola	2	89,0
Rumeenia	1	1,6
Ühendkuningriik	1	Toitu ei kiiritatud
Kokku:	**24**	**7972,1**

* Ühes rajatises toitu ei kiiritatud.

Järgmisel joonisel on esitatud 2012. aastal Euroopa Liidu heakskiidetud kiiritusrajatistes ioniseeriva kiirgusega töödeldud toiduainete kogused (tonnides).

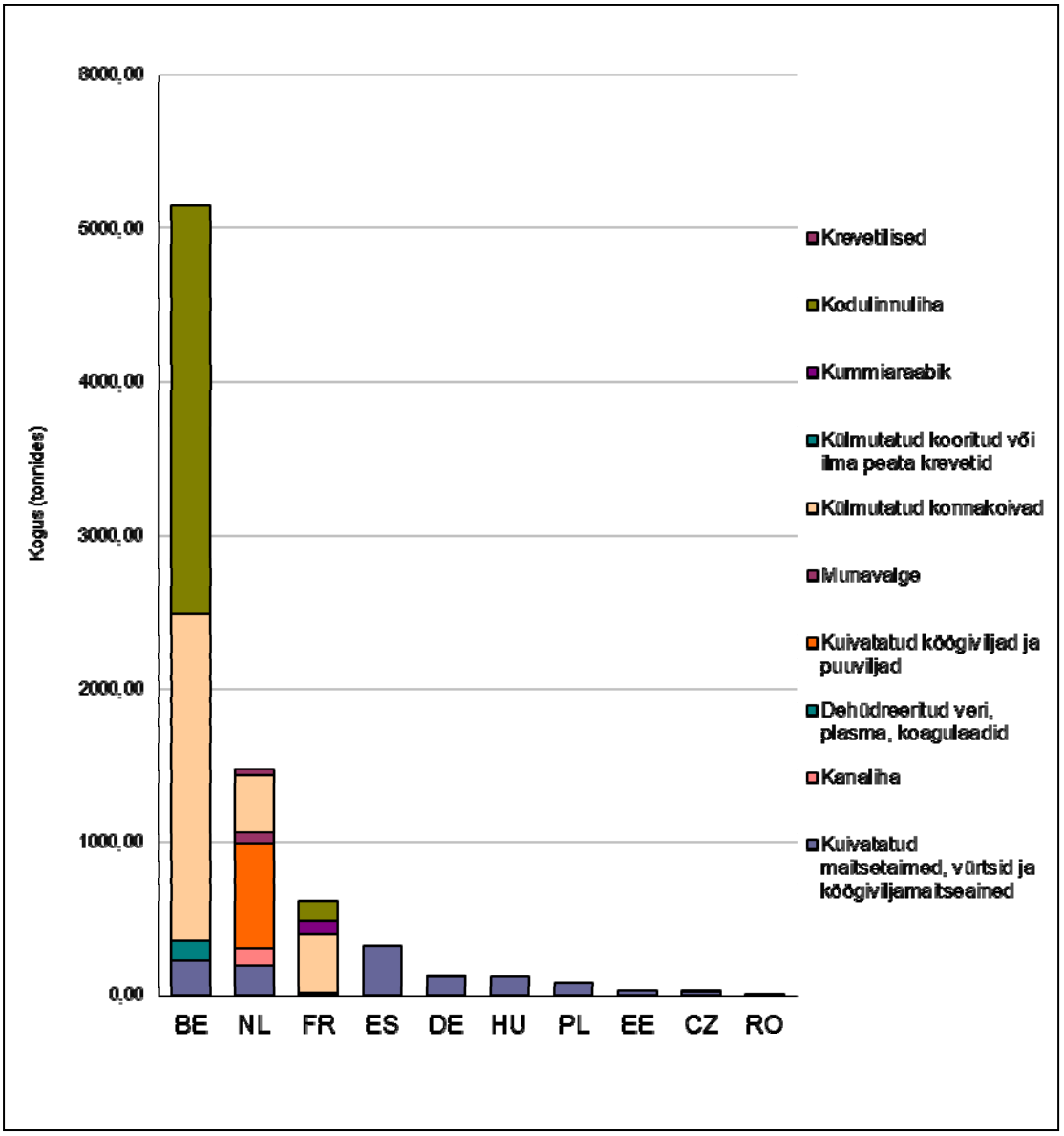

Heakskiidetud kiiritusrajatisi ei ole järgmistes liikmesriikides: Taani, Iirimaa, Kreeka, Küpros, Läti, Leedu, Luksemburg, Malta, Austria, Sloveenia, Slovakkia, Soome, Rootsi, Portugal.

3.2. Belgia

Toode	**Neeldumisdoos (kGy)**
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5–9
Dehüdreeritud veri, plasma, koagulaadid	2–4
Külmutatud konnakoivad	2,7–5,5
Külmutatud kooritud või ilma peata krevetid	2–7

Kodulinnuliha	2–6,1

3.3. Tšehhi Vabariik

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5,77–9,82
Kuivatatud köögiviljad ja puuviljad	5,66–6,55

3.4. Saksamaa

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	<10

3.5. Eesti

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	10

3.6. Hispaania

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	9,09

3.7. Prantsusmaa

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	10
Külmutatud konnakoivad	5
Kummiaraabik	3
Kodulinnuliha	5

3.8. Ungari

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	2–10

3.9. Madalmaad

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	6,9
Kanaliha	3,8
Kuivatatud köögiviljad ja puuviljad	3
Munavalge	1
Külmutatud konnakoivad	4
Krevetilised	3,2

3.10. Poola

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5–10

3.11. Rumeenia

Toode	Neeldumisdoos (kGy)
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	8

4. TOOTE TURULEVIIMISE ETAPIS TEHTUD KONTROLLI TULEMUSED JA KIIRITATUD TOIDU AVASTAMISEKS KASUTATUD MEETODID

Järgmistes tabelites on esitatud toote turuleviimise etapis tehtud kontrolli tulemused ja ioniseeriva kiirgusega töödeldud toodete avastamiseks kasutatud meetodid.

4.1. Kokkuvõte Euroopa Liidu kohta

Järgmises tabelis on loetletud kõik analüüsitud proovid ja saadud tulemused kogu Euroopa Liidu kohta.

Liikmesriik	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	Proovid kokku	Protsent ELi koguproovide arvust
BE	89	18	3	110	**2,1 %**
BG	47	0	2	49	**0,9 %**
CZ	23	7	0	30	**0,6 %**
DK	NCP	NCP	NCP	NCP	
DE	2676	27	13	2716	**52,4 %**
EE	NCP	NCP	NCP	NCP	
IE	78	0	0	78	**1,5 %**
EL	NCP	NCP	NCP	NCP	
ES	139	1	0	140	**2,7 %**
FR	46	5	3	54	**1,0 %**
IT	281	3	7	291	**5,6 %**
CY	NCP	NCP	NCP	NCP	
LV	6	0	5	11	**0,2 %**
LT	63	0	20	83	**1,6 %**
LU	12	0	0	12	**0,2 %**
HU	60	0	0	60	**1,2 %**
MT	20	0	0	20	**0,4 %**
NL	362	0	11	373	**7,2 %**
AT	132	0	2	134	**2,6 %**
PL	241	1	4	246	**4,7 %**
PT	47	0	2	49	**0,9 %**
RO	104	0	1	105	**2,0 %**
SI	21	0	0	21	**0,4 %**
SK	22	1	0	23	**0,4 %**
FI	219	4	31	254	**4,9 %**

SE	NCP	NCP	NCP	NCP	
UK	291	13	19	323	**6,2 %**
EL Kokku	**4979**	**80**	**123**	**5182**	**100,0 %**
	96,1 %	**1,5 %**	**2,4 %**	**100,0 %**	

NDS: andmeid ei esitatud
NCP: ei kontrollitud

Järgmisel joonisel on loetletud kõik analüüsitud proovid ja saadud tulemused kogu Euroopa Liidu kohta.

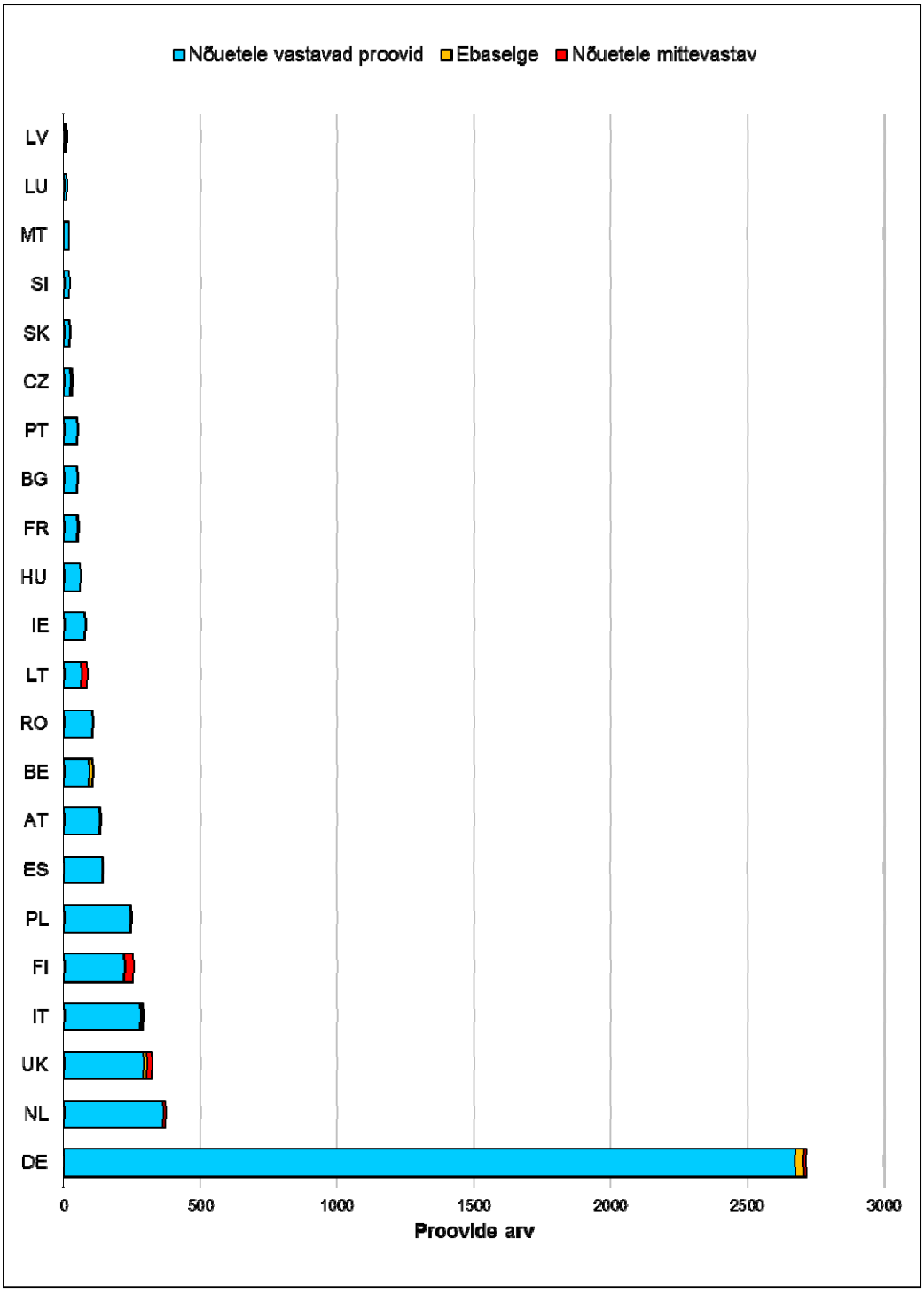

4.2. Belgia

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	Proovide arv: 107			Kasutatud CENi meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	24	1	0	EN 1788
Teraviljasaadused	8	8	0	EN 1788
Toidulisandid	14	2	2*	EN 1788
Kuivatatud puuviljad	6	3	0	EN 1788
Molluskid	16	3	1*	EN 1788
Kuivatatud seened või seenetooted	2	0	0	EN 1788
Kaunviljad	2	0	0	EN 1788
Tee	16	1	0	EN 1788
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	1	0	0	EN 1788
Kokku:	**89**	**18**	**3**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**83 %**	**17 %**	**3 %**	

* ekslikult märgistatud

4.3. Bulgaaria

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	Proovide arv: 49			Kasutatud CENi meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	19	0	0	EN 1788; EN 1787
Kala ja kalatooted	2	0	0	EN 1786
Kuivatatud puuviljad	5	0	0	EN 13708
Taimeteed/tõmmised	8	0	2*	EN 1788; EN 13751; EN 1787
Valmistoidud	3	0	0	EN 1788; EN 1787
Pähklid	3	0	0	EN 1788; EN 1787
Kodulinnuliha	5	0	0	EN 1786
Krevetilised	2	0	0	EN 1786
Kokku:	**47**	**0**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**96 %**	**0 %**	**4 %**	

* ekslikult märgistatud

4.4. Tšehhi Vabariik

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	Proovide arv: 30			Kasutatud CENi meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	7	2	0	EN 1788
Toidulisandid	2	0	0	EN 1788
Küüslauk	3	0	0	EN 1788
Taimeteed/tõmmised	3	1	0	EN 1788
Kiirnuudlid	6	3	0	EN 1788
Kuivatatud seened või seenetooted	2	1	0	EN 1788
Kokku:	**23**	**7**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**77 %**	**23 %**	**0 %**	

4.5. Taani

Rahaliste vahendite piiratuse tõttu ei tehtud 2012. aastal kontrollimisi toote turuleviimise etapis.

4.6. Saksamaa

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	Proovide arv: 2716			Kasutatud CENi meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	1285	15	4*	EN 1788; EN 13751 EN 1787
Maitsevõi	1	0	0	EN 1788; L12.01-1; EN 13751; EN 1787
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	94	0	0	EN 1786
Vürtse/ürte sisaldav juust	41	0	0	EN 1788; EN 1787
Juustutooted ürtide ja vürtsideta	1	0	0	EN 1788; EN 1787
Kohv	64	0	0	EN 1786
Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	83	1	2*	EN 1788; EN 13751
Kala ja kalatooted	121	0	3**	EN 1788; EN 13751; EN 1786
Toidulisandid	97	9	2**	EN 1786
Kuivatatud puuviljad	63	1	1	EN 1788; L12.01-1; EN 13751
Värsked puuviljad	88	0	0	EN 13751; EN 1787; EN 13708

Valmistoidud	64	1	2**	EN 1788; EN 13751; EN 1787
Liha	41	0	0	EN 13751
Liha (välja arvatud kodu- ja metslinnuliha)	61	0	0	EN 1788; EN 1786
Lihatooted (välja arvatud vorstid)	30	0	0	EN 1786
Värsked seened	51	0	0	EN 1784; EN 1786
Kuivatatud seened või seenetooted	111	0	0	EN 1788; EN 1785; ESR; EN 13751
Muud	21	0	0	EN 1788; EN 13751; EN 1787
Munad ja munatooted	16	0	0	EN 1788; EN 13751
Kaunviljad, õliseemned ja pähklid	15	0	0	EN 1784
Tee, teelaadsed tooted	73	0	0	EN 1788; EN 13751; EN 1787
Kartulid	30	0	0	EN 1788; EN 13751; EN 1787
Kodulinnuliha	40	0	0	EN 1788; EN 13751
Kuivkastmed ja -supid	83	0	1*	EN 1784; EN 1786
Vorsttooted	9	0	0	EN 1788; EN 13751
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	46	0	0	EN 1784; EN 1786
Värsked köögiviljad	47	0	0	EN 1788; EN 13751; EN 1787
Kokku:	**2676**	**27**	**13**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**98 %**	**1 %**	**1 %**	

* ekslikult märgistatud
** kiiritamine ei ole lubatud

4.7. Eesti

Toodete turuleviimise etapis 2012. aastal kontrollimisi ei tehtud.

4.8. Iirimaa

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 78**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	1	0	0	EN 1788; EN 13751
Toidulisandid	4	0	0	EN 1788; EN 13751
Kiirnuudlid	9	0	0	EN 1788; EN

				13751
Riivsai	1	0	0	EN 1788; EN 13751
Maitsetaimed ja vürtsid	29	0	0	EN 1788; EN 13751
Kuivkastmed ja -supid	1	0	0	EN 1788; EN 13751
Seemned	6	0	0	EN 1788; EN 13751
Tee	27	0	0	EN 1788; EN 13751
Kokku:	**78**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.9. Kreeka

Toodete turuleviimise etapis 2012. aastal kontrollimisi ei tehtud.

4.10. Hispaania

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 140**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	76	1	0	EN 1788; EN 13751; EN 1787
Kala ja kalatooted	30	0	0	EN 13751
Taimeteed/tõmmised	8	0	0	EN 1787
Liha ja lihatooted	2	0	0	EN 13751; EN 1787
Kuivatatud seened või seenetooted	9	0	0	EN 1788; EN 13751
Pähklid	6	0	0	EN 1786
Värsked köögiviljad	8	0	0	EN 1786
Kokku:	**139**	**1**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**99 %**	**1 %**	**0 %**	

4.11. Prantsusmaa

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 54**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	5	0	0	EN 1788
Külmutatud koorikloomad või molluskid	2	0	0	EN 1788

Toidulisandid	6	3	0	EN 1788
Konnakoivad	9	0	0	EN 1788
Kuivatatud puuviljad	5	0	0	EN 1788
Taimeteed/tõmmised	5	0	0	EN 1788
Kiirnuudlid	1	0	0	EN 1788
Kuivatatud seened või seenetooted	1	0	0	EN 1784
Avokaadod	2	1	0	EN 1788
Kodulinnuliha	2	0	0	EN 1786
Kuivkastmed ja -supid	4	1	3*	EN 1788
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	4	0	0	EN 1784
Kokku:	**46**	**5**	**3**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**85 %**	**9 %**	**6 %**	

* ekslikult märgistatud

4.12. Itaalia

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 291**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Maitsetaimed ja vürtsid	96	0	0	EN 1788; EN 13751
Kala ja kalatooted	5	2	0	EN 13751
Toidulisandid	1	0	0	EN 13783; EN 1788; EN 13751; EN 1787
Toidulisandid	9	1	2	EN 13784; EN 1788; EN 1785; EN 13751; EN 1786
Konnakoivad	4	0	5	EN 13751
Värsked puuviljad	3	0	0	EN 13783; EN 13751; EN 1787
Küüslauk ja sibul	14	0	0	EN 1787; EN 13708
Taimeteed/tõmmised	9	0	0	EN 13751
Maismaateod	1	0	0	EN 1788; EN 13751
Liha	67	0	0	EN 13783; EN 13751; EN 1787
Kuivatatud seened või seenetooted	7	0	0	EN 13751; EN 1785; EN 1786

Pähklid ja kuivatatud puuviljad	14	0	0	EN 13783; EN 13751; EN 1787
Õliseemned	6	0	0	EN 13783; EN 1788; EN 13751
Kartulid	7	0	0	EN 13751; EN 1787
Kaunviljad	13	0	0	EN 1788; EN 1786
Köögiviljasegud	9	0	0	EN 13751
Värsked köögiviljad	15	0	0	EN 1787; EN 13708
Nisu	1	0	0	EN 1788
Kokku:	**281**	**3**	**7**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**97 %**	**1 %**	**2 %**	

4.13. Küpros

Toodete turuleviimise etapis 2012. aastal kontrollimisi ei tehtud. Küprosel ei ole ühtegi laborit, kus analüüsitaks ioniseerivat kiirgust. Rahaliste vahendite piiratuse tõttu ei saadetud proove välismaale analüüsimiseks.

4.14. Läti

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 11**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Toidulisandid	6	0	5*	EN 1788
Kokku:	**6**	**0**	**5**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**55 %**	**0 %**	**45 %**	

* kiiritatud rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

4.15. Leedu

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 83**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	50	0	0	EN 13783
Toidulisandid	13	0	20	EN 13783
Kokku:	**63**	**0**	**20**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**76 %**	**0 %**	**24 %**	

4.16. Luksemburg

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 12**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	

Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	2	0	0	EN 1788
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	1	0	0	EN 1788
Kuivatatud puuviljad	1	0	0	EN 1788
Taimeteed/tõmmised	3	0	0	EN 1788
Kuivatatud seened või seenetooted	1	0	0	EN 1788
Tee	1	0	0	EN 1788
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	2	0	0	EN 1787
Pärmitooted	1	0	0	EN 1788
Kokku:	**12**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.17. Ungari

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 60**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained, tee	60	0	0	EN 1788
Kokku:	**60**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.18. Malta

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 20**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kohv	2	0	0	EN 13751
Kala ja kalatooted	2	0	0	EN 13751
Konnakoivad	1	0	0	EN 13751
Küüslauk	1	0	0	EN 13751
Taimeteed/tõmmised	2	0	0	EN 13751
Mesi ja muud mesindussaadused	1	0	0	EN 13751
Kiirnuudlid	2	0	0	EN 13751
Kuivatatud seened või seenetooted	1	0	0	EN 13751
Kodulinnuliha	3	0	0	EN 13751
Krevetid ja praetud suupisted	1	0	0	EN 13751
Vorsttooted	1	0	0	EN 13751
Supp	1	0	0	EN 13751
Tee	2	0	0	EN 13751

Kokku:	**20**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.19. Madalmaad

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 373**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Teraviljasaadused	34	0	0	EN 1788; EN 13751
Kala ja kalatooted	19	0	0	EN 1788; EN 13751
Toidulisandid	52	0	9*	EN 1788; EN 13751
Kuivatatud puuviljad	36	0	0	EN 1788; EN 13751
Muud	6	0	0	EN 1788; EN 13751
Kodulinnuliha	23	0	0	EN 1788; EN 13751
Salatid, makarontooted ja supid	40	0	0	EN 1788; EN 13751
Seemned	35	0	0	EN 1788; EN 13751
Spetsiaalsed maitsetaimede segud	57	0	2*	EN 1788; EN 13751
Lõhna- ja maitseained	34	0	0	EN 1788; EN 13751
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	22	0	0	EN 1788; EN 13751
Vitamiinivalmistised	4	0	0	EN 1788; EN 13751
Kokku:	**362**	**0**	**11**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**97 %**	**0 %**	**3 %**	

* nõuetele mittevastavus tuleneb heakskiitmata rajatises kiiritamisest või märgistuse puudumisest

4.20. Austria

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 134**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	46	0	0	EN 1788; EN 13751
Kodulinnuliha	62	0	0	EN 1786
Kuivkastmed ja -supid	24	0	2*	EN 1788; EN 13751
Kokku:	**132**	**0**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**99 %**	**0 %**	**1 %**	

* ekslikult märgistatud

4.21. Poola

Turuleviimise etapis	**Proovide arv: 246**	**Kasutatud CENi**

analüüsitud tooted	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	meetod
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	9	0	0	EN 13751
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	1	0	0	EN 1786
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	57	0	0	EN 1788
Marjad	1	0	0	EN 1787
Vürtse/ürte sisaldav juust	7	0	0	EN 1788
Kodujuust	1	0	0	EN 1788
Kohv	1	0	0	EN 1788
Külmutatud koorikloomad või molluskid	2	0	0	EN 1788
Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	1	0	0	EN 1788
Kuivatatud puuviljad	17	0	0	EN 13708
Kuivatatud puuviljad	2	0	0	EN 1788
Kala ja kalatooted	9	0	0	EN 1786
Kuivatatud kala ja mereannid	2	0	0	EN 1788
Eritoiduks ettenähtud toit	1	0	0	EN 13751
Eritoiduks ettenähtud toit	1	0	2	EN 1788
Toidulisandid	5	0	0	EN 13751
Toidulisandid	6	1	0	EN 1788
Konnakoivad	1	0	2	EN 1786
Värsked puuviljad	1	0	0	EN 1784
Värsked puuviljad	3	0	0	EN 1788
Troopilised puuviljad	3	0	0	EN 1784
Troopilised puuviljad	1	0	0	EN 1787
Troopilised puuviljad	8	0	0	EN 1788
Küüslauk	1	0	0	EN 13751
Küüslauk	1	0	0	EN 1787
Küüslauk	10	0	0	EN 1788
Taimeteed/tõmmised	7	0	0	EN 13751
Liha	2	0	0	EN 1784
Liha ja lihatooted	1	0	0	EN 1784
Liha (välja arvatud kodu- ja metslinnuliha)	1	0	0	EN 1784
Liha (välja arvatud kodu- ja metslinnuliha)	1	0	0	EN 1786

Eri lindude liha, känguruliha, küülikuliha	1	0	0	EN 1784
Eri lindude liha, känguruliha, küülikuliha	4	0	0	EN 1786
Lihatooted (välja arvatud vorstid)	1	0	0	EN 1786
Piim ja piimatooted	1	0	0	EN 1788
Pähklid	2	0	0	EN 1786
Pähklid	20	0	0	EN 1787
Muud	1	0	0	EN 13708
Muud	1	0	0	EN 13751
Muud	5	0	0	EN 1788
Kaunviljad	3	0	0	EN 1788
Punane pipar	1	0	0	EN 1788
Kuivkastmed ja -supid	11	0	0	EN 1788
Krevetilised	7	0	0	EN 1788
Supid	5	0	0	EN 1788
Tee	11	0	0	EN 13751
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	1	0	0	EN 1788
Värsked köögiviljad	2	0	0	EN 1788
Kokku:	**241**	**1**	**4**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**98 %**	**0 %**	**2 %**	

4.22. Portugal

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 49**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	4	0	0	EN 13751
Toidulisandid	18	0	2	EN 13751
Tee	4	0	0	EN 13751
Kuivatatud taimsed ekstraktid	7	0	0	EN 13751
Taimeosad (juured, loorberilehed)	7	0	0	EN 13751
Külmutatud merekarbid (kestas)	7	0	0	EN 13751
Kokku:	**47**	**0**	**2**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**96 %**	**0 %**	**4 %**	

4.23. Rumeenia

Turuleviimise etapis	**Proovide arv: 105**	**Kasutatud CENi**

analüüsitud tooted	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	meetod
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	68	0	1*	EN 1788; EN 13751
Toidulisandid	4	0	0	EN 13751
Taimeteed/tõmmised	10	0	0	EN 13751
Seemned	6	0	0	EN 13751
Tee	11	0	0	EN 13751
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	5	0	0	EN 13751
Kokku:	**104**	**0**	**1**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**99 %**	**0 %**	**1 %**	

* kiiritamine rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

4.24. Sloveenia

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	Proovide arv: 21			Kasutatud CENi meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	14	0	0	EN 1788; EN 13751
Tee	7	0	0	EN 13751
Kokku:	**21**	**0**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

4.25. Slovakkia

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	Proovide arv: 23			Kasutatud CENi meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	15	1	0	EN 1784; EN 1788
Valminud juust	2	0	0	EN 1784
Pähklid	5	0	0	EN 1784
Kokku:	**22**	**1**	**0**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**96 %**	**4 %**	**0 %**	

4.26. Soome

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	Proovide arv: 254			Kasutatud CENi meetod
	Nõuetele vastav	Ebaselge	Nõuetele mittevastav	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	119	3	8*	EN 1788 kinnitamiseks; EN 13751

Marjad	6	0	0	EN 13751
Eritoiduks ettenähtud toit	4	0	2**	EN 1788 kinnitamiseks; EN 13751
Toidulisandid	35	0	13**	EN 1788 kinnitamiseks; EN 13751
Taimeteed/tõmmised	11	1	1**	EN 1788 kinnitamiseks; EN 13751
Muu (kastmete koostisosad, toidu koostisosad jne)	26	0	7**	EN 1788 kinnitamiseks; EN 13751
Tee	17	0	0	EN 13751
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	1	0	0	EN 13751
Kokku:	**219**	**4**	**31**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**86 %**	**2 %**	**12 %**	

* ekslikult märgistatud; kiiritatud rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud
** kiiritamine ei ole lubatud

4.27. Rootsi

Toodete turuleviimise etapis 2012. aastal kontrollimisi ei tehtud.

4.28. Ühendkuningriik

Turuleviimise etapis analüüsitud tooted	**Proovide arv: 323**			**Kasutatud CENi meetod**
	Nõuetele vastav	**Ebaselge**	**Nõuetele mittevastav**	
Kuivatatud maitsetaimed, vürtsid ja köögiviljamaitseained	156	5	3*	EN 1788; EN 13751
Teraviljasaadused	3	0	0	EN 13751
Teravili, seemned, köögi- ja puuviljad	2	0	0	EN 13751
Koorikloomad, karbid ja muud veeloomad, sealhulgas nendest valmistatud tooted	1	0	0	EN 13751
Maitsestatud kuskuss	1	0	0	EN 13751
Maitsestatud tuhksuhkur	1	0	0	EN 13751
Toidulisandid	26	3	1**	EN 1788; EN 13751
Kuivatatud puuviljad	2	0	0	EN 13751
Puuvilja- ja marjamahl	1	0	0	EN 13751
Värsked puuviljad	1	0	0	EN 13751
Küüslauk	13	0	0	EN 13751
Taimeteed/tõmmised	5	0	0	EN 13751

Maitsetaime- ja vürtsipastad	7	0	0	EN 13751
Värsked maitsetaimed ja vürtsid	4	0	0	EN 13751
Kiirnuudlid	40	4	7*	EN 1788; EN 13751
Valmistoidud	3	0	0	EN 13751
Pähklid	1	0	0	EN 13751
Riis	1	0	0	EN 1788; EN 13751
Kuivkastmed ja -supid	21	1	7**	EN 1788; EN 13751
Seemned	1	0	0	EN 13751
Kuivatatud köögiviljad ja köögiviljatooted	0	0	1*	EN 1788; EN 13751
Värsked köögiviljad	1	0	0	EN 13751
Kokku:	**291**	**13**	**19**	
Protsentuaalselt kõigist analüüsitud proovidest	**90 %**	**4 %**	**6 %**	

* ekslikult märgistatud ja/või kiiritatud rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

** kiiritamine ei ole lubatud; ekslikult märgistatud; kiiritatud rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud

5. KOKKUVÕTE

Käesolev aruanne hõlmab perioodi 2012. aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini. See hõlmab teavet, mille 27 liikmesriiki on komisjonile edastanud.

2012. aastal oli 13 liikmesriigis töös 24 vastavalt direktiivi 1999/2/EÜ lõike 7 artiklile 2 heakskiidetud kiiritusrajatist. Ühtegi uut kiiritusrajatist ei ole heaks kiidetud. Ühtegi heakskiidetud kiiritusrajatist ei suletud. Viies kiiritusrajatises 2012. aastal toitu ei kiiritatud.

ELi liikmesriikides töödeldi ioniseeriva kiirgusega kokku 7 972 tonni tooteid, millest 91 % kiiritati peamiselt kolmes liikmesriigis: Belgias (64,7 %), Madalmaades (18,5 %) ja Prantsusmaal (7,7 %). Kolm suurimat tootekategooriat olid konnajalad (36 %), kodulinnuliha (35 %) ning kuivatatud maitsetaimed ja vürtsid (15 %). Võrreldes 2011. aastaga (8 067,5 tonni) on aasta hiljem Euroopa Liidus kiiritatud toodete hulk veidi vähenenud.

27 liikmesriiki esitas teavet toodete turuleviimise etapis tehtud kontrollimiste kohta. Viies liikmesriigis ei tehtud 2012. aastal ametlikke kontrollimiste käigus ühtki analüütilist kontrolli.

22 liikmesriigis võeti kokku 5 182 proovi, kusjuures 66 % proovidest võeti kolmes liikmesriigis (Saksamaa 52,4 %, Madalmaad 7,2 % ja Ühendkuningriik 6,2 %). 4 979 proovi (96,1 %) vastasid direktiivi sätetele, 123 proovi (2,4 %) nõuetele ei vastanud ja 80 proovi (1,5 %) analüüsi tulemused olid ebaselged. Kaks peamist põhjust, miks analüüsitud proovid nõuetele ei vasta, olid ebakorrektne märgistamine ja keelatud kiiritamine. Nõuetele ei vasta ka kiiritamine rajatistes, mis ei ole ELi poolt heaks kiidetud. Täpsemad põhjused, miks analüüsitud proovid nõuetele ei vasta, on esitatud tabelites, mis kajastavad igas liikmesriigis sooritatud analüüse.